

Aan Leden van de Algemene Vergadering
Van Jos Wienen (Kwartiermaker en voorzitter AV)
Steller Annemarieke van der Meij (Projectleider)
Datum 22 maart 2024

Onderwerp: Afronden implementatie samenwerkingsafspraken

Geachte leden van de Algemene Vergadering,

Hierbij bied ik u ter afsluiting van de implementatiefase mijn eindverslag aan. Dit eindverslag is ook ter kennisname toegestuurd aan het bestuur en de Raadtafel. Het eindverslag is eind februari toegevoegd aan de schriftelijke ronde voor het bestuur. Op 12 maart komt de Raadtafel bij elkaar, tijdens deze vergadering wordt onder andere het eindverslag besproken. Wethouder Onclin (portefeuillehouder governance Bestuur) en ik zijn aanwezig bij die vergadering om zaken toe te lichten, vragen te beantwoorden en om hun reacties op het eindverslag en de beide enquêterapporten op te halen. Tijdens de vergadering van de AV op 22 maart zal ik een korte terugkoppeling geven.

Vriendelijke groeten,

Jos Wienen

Vragen aan de leden van de AV

1. Kennis te nemen van het eindverslag Implementatie Samenwerkingsafspraken;
2. De conclusies te onderschrijven;
3. De aanbevelingen te bespreken en over te nemen;
4. In te stemmen met het evalueren van de MRA Samenwerkingsafspraken in 2027 en het bestuur (opdrachtnemer) op te dragen om in 2026 met een voorstel te komen voor het proces en de aanpak, inclusief advisering van de Raadtafel;
5. In te stemmen met het publiceren van het eindverslag inclusief de bijlagen (rapportages enquêtes raden en Staten en Bestuurders).

Bijlagen bij eindverslag

Bijlage A: Evaluatie MRA Bestuursleden
Bijlage B: Evaluatie MRA raden en Staten

Samenvatting eindverslag

Leeswijzer:

In hoofdstuk 2 zijn de activiteiten uit de Groslijst nader toegelicht (wat is gedaan, opgeleverd of afgesproken). De hoofdthema's uit de Groslijst zijn: De Planning & Control-cyclus, de informatievoorziening, de rol en positie van de MRA-gremia, de deelregionale en de helix-samenwerking en ontwikkelingen binnen de MRA Directie. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 de ervaringen met de nieuwe samenwerking van de ambtenaren, bestuurders, leden van de Raadtafel en de leden van raden en Staten beschreven. In dit hoofdstuk zijn ook de hoofdpunten uit de enquêtes opgenomen. Tot slot is in hoofdstuk 4 de balans opgemaakt over de stand van zaken van de samenwerking en dit hoofdstuk is afgesloten met een aantal aanbevelingen.

Wat gedaan, opgeleverd of afgesproken:

De meeste activiteiten uit de Groslijst zijn binnen het project Implementatie Samenwerkingsafspraken afgerond en inmiddels regulier belegd. Met name het optuigen van de P&C-cyclus en het borgen van de Informatievoorziening hebben er - zoals gebleken is uit onder andere de enquêtes en de interviews - aan bijgedragen dat de gesprekken tussen de colleges en raden en Staten steeds vaker over de inhoud dan over de processen kunnen gaan. Tegelijk moet opgemerkt worden dat de afgelopen twee jaar er minder grote inhoudelijke documenten aan de orde zijn geweest. Maar gelet op de reacties is de inrichting van onze samenwerking in staat om de inhoudelijke gesprekken juist als die documenten aan de orde zijn goed te kunnen voeren. Het verhelderen van de rol en positie van de MRA-gremia en het inzichtelijk maken van de organisatie van de deelregionale samenwerking behoeven ook na afronding van de implementatiefase aandacht. Het betreft hier dynamische processen, waaraan werkende weg verder vorm en inhoud gegeven wordt.

Ervaringen met de nieuwe samenwerking:

Uit de opgehaalde ervaringen van de bestuurders, ambtenaren en de leden van de Raadtafel blijkt dat zij – nu de implementatiefase afgerond wordt - positiever zijn over hoe de samenwerking verloopt in de MRA en de deelregio's dan in 2022. Dit kan waarschijnlijk verklaard worden uit het feit dat 2022 een overgangsjaar was waarin nog veel zaken ontwikkeld, georganiseerd en afgesproken moesten worden. De leden van de raden en Staten zijn verdeeld over hun betrokkenheid bij de MRA, waarbij opvalt dat leden van Provinciale Staten zich over het algemeen meer betrokken voelen bij de MRA dan gemeenteraadsleden. Daarbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat de diversiteit (grote en kleine gemeenten) en het aantal respondenten onder de raadsleden aanzienlijk groter is dan onder de Statenleden.

Conclusies:

Deze implementatiefase is succesvol afgerond wanneer de MRA-overheden goed geïnformeerd en betrokken zijn bij de MRA. Het is belangrijk dat zij op hoofdlijnen weten wat er allemaal gedaan en bereikt wordt in de MRA en op de hoogte zijn van de overwegingen die ten grondslag liggen aan de keuzes die worden gemaakt. Van belang is ook dat duidelijk is waar de MRA-overheden en -gremia wel en niet over gaan en vanuit het principe van toegevoegde waarde met elkaar samenwerken met als doel om met de MRA dingen voor elkaar te krijgen.

In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat de samenwerking beter verloopt dan ruim 2 jaar geleden (start implementatiefase in december 2021). We hebben als MRA meer impact, doordat de meeste MRA-overheden zich meer inhoudelijk betrokken voelen. Tegelijk zijn de MRA-overheden het erover eens dat de MRA een informeel bestuurlijk samenwerkingsverband moet blijven. Ten slotte kunnen we met elkaar concluderen dat de samenwerkingsafspraken voor het overgrote deel zijn geïmplementeerd.

1. Zo is er geïnvesteerd in de informatievoorziening en transparantie. Zodat de deelregio's, colleges en de leden van de raden en Staten beter weten wat zich afspeelt in de MRA en wat de toegevoegde waarde van het regionaal samenwerken voor de MRA-overheden is. De MRA-website, het maandelijkse Bericht aan raden en Staten en de MRA Agenda inclusief de Meerjarenbegroting, Voortgangsnota en de Termijnagenda worden het meest gebruikt en gewaardeerd. Deze informatiebronnen leveren een positieve bijdrage aan het tijdig met elkaar kunnen voeren van het goede gesprek en stellen ook de deelregio's en MRA-overheden beter in staat om in de voorbereidingsfase van de kaderdocumenten input aan te leveren;
2. De leden van de raden en Staten worden vaker bijgepraat door hun lid in de Raadtafel en/of hun bestuurder die lid is van een MRA-gremium en kunnen hierdoor ook op proces of inhoud zaken aan hun bestuurder of lid in de Raadtafel meegeven. De bestuurders zelf ervaren ook meer comfort in de gesprekken met hun raden en Staten omdat deze gesprekken nu vaker over de inhoud in plaats van over procesmatige zaken en de betrokkenheid van de raden en Staten kunnen gaan;
3. Hoe de verschillende MRA-gremia zich tot elkaar verhouden, is in de afgelopen periode duidelijker geworden. De platforms gaan over de inhoud, voeren de MRA Agenda uit en zorgen dat zaken die van belang zijn op het juiste moment en op de juiste plek geagendeerd worden. Het bestuur richt zich op het vertalen van de inhoud in ambities en strategische en lobbydoelen en bewaakt de uitvoering van de MRA Agenda.

De AV controleert het bestuur en stelt – na het ophalen van de wensen en opvattingen bij de raden en Staten – op basis van consensus de inhoudelijke en procesmatige kaders van de MRA vast.

De Raadtafel is positief over zijn functioneren en brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur en de Algemene Vergadering. De positie van de deelregio's is versterkt door een betere organisatie van de samenwerking in de deelregio. Inhoudelijke bijdragen kunnen via de deelregio ook bij de platforms worden ingebracht.

Bij het formeel vaststellen/bekrachtigen van documenten door de AV wordt uitgegaan van consensus. Wanneer een of enkele overheden zich hier niet mee kunnen verenigen wordt daarvan aantekening gemaakt in het verslag.

Kortom, in vergelijking met ruim 2 jaar geleden is de MRA nu beter in staat om in- en extern uit te dragen waar wij als MRA-overheden met elkaar voor staan en waar wij met elkaar het verschil (kunnen) maken.

Aanbevelingen:

Bestuur :

Hoewel een aantal zaken nog aandacht behoeft, is het belangrijk dat er nu ook een periode van rust komt zodat de MRA-overheden zich vooral op de inhoud en het behartigen van onze belangen op de (middel)lange termijn kunnen focussen. Om die reden stelt de kwartiermaker voor aan de AV om het bestuur te verzoeken de evaluatie van de Samenwerkingsafspraken in 2027 uit te voeren. Dus op het moment dat de uitvoering van de MRA Agenda 2025 – 2028 halverwege is. Bovendien is het van belang om het tijdstip van de evaluatie goed af te stemmen op het aantreden van nieuwe raden, colleges en bestuurlijke vertegenwoordiging in de MRA-gremia.

Daarnaast stelt de kwartiermaker aan de AV voor om het bestuur te verzoeken om een aantal zaken in gang te zetten:

1. In het kader van de transparantie een notitie op de MRA-website te plaatsen (webpagina Samenwerkingsafspraken), waarin ter overbrugging tot aan de evaluatie in 2027 de volgende (werk)afspraken zijn opgenomen:
 - a. De aangepaste werkafspraken voor de Termijnagenda,
 - b. De door de AV vastgestelde afspraak (december 2023) voor het kiezen van een (vice) voorzitter,
 - c. De afspraak dat wij in de MRA niet-vrijblijvende afspraken met elkaar maken en dat wij transparant zijn over waarom we bepaalde keuzes hebben gemaakt,

d. De afspraak dat wij in de MRA standpunten bepalen of kaderdocumenten vaststellen op basis van consensus en niet door middel van stemmen,

In de huidige samenwerkingsafspraken wordt niets gewijzigd, eventuele wijzigingen worden pas doorgevoerd - na raadpleging van de raden en Staten - als in 2027 de samenwerkingsafspraken geëvalueerd worden;

2. Aan de voorzitters van de MRA-gremia voor te stellen om jaarlijks de samenwerking te agenderen, met als doel om laagdrempelig te kunnen blijven volgen hoe of dit verloopt en daar dan de portefeuillehouder governance van het bestuur bij uit te nodigen;
3. Met de voorzitters van de platforms in gesprek te gaan over wat nodig is om op dossiers – waar het vanuit de inhoud gewenst is om domeinoverstijgend samen te werken – ook portefeuillehouders van de MRA-overheden te betrekken die niet deelnemen aan een platform (zoals bijvoorbeeld portefeuillehouders sociaal). Een idee kan zijn dat rondom dat onderwerp - onder leiding van een bestuurder uit een platform – tijdelijk een themagroep wordt samengesteld;
4. Als bestuur met een voorstel te komen hoe wij als MRA-gremia beter de consequenties van keuzes inzichtelijk kunnen maken. Zodat wij op regionaal niveau meer richtinggevende afspraken met elkaar kunnen maken¹. Een idee kan zijn dat de ervaring opgedaan met de voorbereiding van de MRA Agenda 2025 – 2028 hiervoor als casus wordt gebruikt.

Voorzitter AV/Algemene Vergadering:

De kwartiermaker stelt aan de AV voor om de nieuwe voorzitter te verzoeken om voor de zomer met een voorstel te komen over hoe de in- en externe 'Ambassadeursrol' van dit gremium vormgegeven kan worden. Vooral ook als het gaat om het borgen van de netwerkfunctie en de verbinding met de deelregio's. Tot slot stelt de kwartiermaker aan de AV voor om de vergaderingen voortaan afwisselend in de verschillende deelregio's te houden. Op deze manier kan de verbinding met de deelregio's versterkt worden. De AV-vergaderingen kunnen dan ook gekoppeld worden aan een netwerkevent en/of een werkbezoek in die deelregio.

¹ Uit de gesprekken met bestuurders is gebleken dat de MRA-overheden het nog steeds moeilijk vinden om weloverwogen keuzes te maken en prioriteiten te stellen.